

Johanna Ojala-Niemelä sd ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä oppivelvollisuuden pidentämiseen ja maksuttomaan toiseen asteeseen (10 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Suomi oli koulutuksen mallimaa vielä 2000-luvun alussa. Nuorten oppimistulokset olivat erinomaisia, ja suomalaisten koulutustaso oli nousussa. Sen jälkeen menestys on hiipunut. Kansainvälisessä vertailussa suomalaisten nuorten koulutustaso on 2000-luvulla pudonnut maailman kärjestä kehittyneiden maiden keskikastiin. Koko työikäisen väestön koulutustason osalta vertailu on synkempi. Suomalaisen työvoiman koulutustason nousu tulee pysähtymään lähivuosina, 20 vuotta ennen muita kehittyneitä maita. Kansainväliset tutkimukset ovat osoittaneet, että koulutustason putoamisen lisäksi oppimistulokset ovat heikentyneet Suomessa 2000-luvulla. Perusopetuksessa oppimistulosten ero heikoimmin ja parhaiten pärjäävän kymmenyksen välillä on kasvanut huomasti. Arviolta joka kymmenes perusasteen päättävistä ei saavuta sellaista lukutaidon tasoa, jota yhteiskunnassa pärjääminen edellyttää. Myös tyttöjen ja poikien väliset erot lukutaidossa ovat kansainvälisesti vertailtuna suuria.

Suomalaisen koulutusjärjestelmän menestys on heikentynyt samanaikaisesti, kun yhteiskunnan ja työelämän muutos edellyttäisivät kaikilta suomalaisilta yhä enemmän ja yhä parempaa osaamista. Työelämässä tarvittavien taitojen merkitys korostuu entisestään.

Jokainen nuori tarvitsee riittävät tiedot ja taidot muuttuvassa maailmassa pärjäämiseen. Kyse on ennen kaikkea mahdollisuudesta työelämässä menestymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Tällä hetkellä toisen asteen koulutuksesta syrjäytyminen ennustaa korkeasti koulutettuihin verrattuna heikompaa terveydentilaa, useampia työttömyysjaksoja sekä merkittävästi lyhyempää työuraa. Tämä kehitys saattaa edelleen voimistua työelämän osaamisvaatimusten kasvun myötä.

Opiskelun jatkaminen toisella asteella tulee olla kaikkien perusasteen päättävien nuorten oikeus. Myös erityistä tukea tarvitsevilla vammaisilla sekä muilla tuen tarpeessa olevilla on oikeus toisen asteen opintoihin. Opinto-ohjauksella on ratkaiseva rooli jatko-opintoihin hakeutumisessa. Nuoren on tärkeää saada ohjausta eri ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen vaihtoehtoista. On myös tärkeää tunnistaa ja tarjota moniammatillista tukea niille nuorille, joilla ei ole edellytyksiä siirtyä suoraan peruskoulusta toisen asteen tutkintoa suorittamaan. Erityisen tärkeää ohjaus on niille nuorille, joiden lähipiirillä ei ole opiskeluun liittyvää tietoa tai jotka eivät saa tukea kotoa koulutusvalintojen tekemiseen.

Jotta oikeudet ja velvollisuudet ovat tasapainossa, tulee meidän yhteiskuntana pystyä vaatimaan nuorilta panostamista omaan osaamiseensa ja tarjota tukea tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Tä-

Talousarvioaloite TAA 397/2018 vp

män vuoksi oppivelvollisuus tulee pidentää kattamaan toisen asteen koulutusta. Oppivelvollisuuden pidentyessä toisen asteen koulutuksen maksuttomuus toteutuu.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 10 000 000 euroa momentille 29.20.30 oppivelvollisuusiän pidentämiseen ja maksuttomaan toiseen asteeseen.

Helsingissä 28.9.2018

Johanna Ojala-Niemelä sd
Suna Kymäläinen sd
Maria Guzenina sd
Pia Viitanen sd
Kristiina Salonen sd
Harry Wallin sd
Erkki Tuomioja sd
Pilvi Torsti sd
Ville Skinnari sd
Satu Taavitsainen sd
Maria Tolppanen sd
Antti Rinne sd
Joona Räsänen sd
Sirpa Paatero sd
Ilmari Nurminen sd
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Anneli Kiljunen sd
Timo Harakka sd
Riitta Mäkinen sd
Lauri Ihalainen sd
Sanna Marin sd
Riitta Myller sd
Maarit Feldt-Ranta sd
Katja Taimela sd
Tytti Tuppurainen sd
Tarja Filatov sd
Jukka Gustafsson sd